

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku (...), Q. Sp. z o.o. w Z.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.  
z udziałem zainteresowanego A. L.  
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 22 października 2020 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawcy Q. Sp. z o.o. w Z. od postanowienia Sądu  
Apelacyjnego w (...)  
z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2018 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym (...), Q. Sp. z o.o. w Z. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Z. przy udziale zainteresowanego A. L. o podleganie ubezpieczeniu społecznemu na skutek apelacji Q. Sp. z o.o. w Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Z. dnia 14 listopada 2011 r. podjął zawieszone postępowanie oraz umorzył postępowania apelacyjne.

Z ustaleń w sprawie wynika, że Sąd Apelacyjny, postanowieniem z dnia 24 lipca 2012 r., zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. i wyznaczył odwołującej się Spółce miesięczny termin na powołanie członków

zarządu zgodnie z zasadą reprezentacji. Następnie Sąd Rejonowy w Z. postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2018 r., rozwiązał spółkę Q. Sp. z o.o. w Z.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, przedmiotowa sytuacja uzasadnia umorzenie postępowania apelacyjnego na podstawie art. 355 i art. 391 § 1 k.p.c.

Od powyższego rozstrzygnięcia skargę kasacyjną złożył pełnomocnik Spółki, zaskarżając rozstrzygnięcie w całości. Jednocześnie, po wezwaniu do uzupełniania braków formalnych, skarżący złożył wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na to, że jest ona oczywiście zasadna (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). Zdaniem skarżącego, w sprawie nie doszło do prawomocnego rozwiązania spółki, zaś utrata jej zdolności powinna prowadzić do zawieszenia postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.). Z kolei w razie utraty zdolności sądowej strony, postępowanie powinno zostać podjęte z chwilą ustalenia jej ogólnego następcy prawnego (art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c.). Natomiast nieusuwalna, następcza utrata zdolności sądowej uzasadniała umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. W konsekwencji Sąd Apelacyjny nie mógł przewidzieć czy utrata zdolności sądowej jest trwała, nieodwracalna (definitywna) i nie będzie następcy prawnego strony, gdyż nie ustalił faktu prawomocnego rozwiązania Spółki.

W tej sytuacji, zgodnie z przepisem art. 25d ust. 1-2 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 700) dopiero w przypadku ustalenia przez sąd rejestrowy w postępowaniu o rozwiązanie podmiotu wpisanego do rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, że podmiot nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności gospodarczej, sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i zarządza jego wykreślenie z rejestru. W przypadku zatem wykreślenia podmiotu w trybie art. 25d ust. 1 ustawy toczące się przeciwko takiemu podmiotowi postępowanie winno zostać zawieszone na zasadzie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i zgodnie z art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c. podjęte z udziałem następcy prawnym tego podmiotu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania, bowiem nie posługuje się ustawową podstawą przedsądu. Skarżący, konstruując

skargę kasacyjną, wskazał we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego istnienie danej podstawy oznacza widoczne *prima facie* naruszenie przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398<sup>4</sup> k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100). Zatem wnoszący skargę winien przedstawić wywód prawny obrazujący tak istotny defekt procedowania. Ów błąd orzekającego sądu musi mieć charakter trwały, co oznacza obiektywnie istniejącą wadliwość zarówno w czasie procedowania przez sąd powszechny, jak i w momencie orzekania przez Sąd Najwyższy, gdyż dopiero wtenczas dane uchybienie przybiera suponowaną w skardze kasacyjnej postać.

Tymczasem w sprawie tak nie jest i oceny tej nie zmienia powołane przez skarżącego orzecznictwo, jak też sugerowane obowiązki sądu odwoławczego. Niemniej konieczne staje się krótkie przypomnienie, że Sąd Rejonowy w Z. (VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru), postanowieniem z dnia 13 września 2018 r., wykreślił dany podmiot z rejestru, a dane postanowienie uprawomocniło się w dniu 12 września 2019 r.

Na tym tle w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyrok z dnia 9 grudnia 2011 r., II PK 63/11, LEX nr 1129342) wskazano, że decyzja sądu, czy należy najpierw zawiesić postępowanie (na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.) a następnie umorzyć (na podstawie art. 182 § 1 zdanie drugie k.p.c.), czy też od razu postępowanie umorzyć (na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.) bez wcześniejszego zawieszania, zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Jeżeli w chwili podejmowania decyzji o umorzeniu postępowania jest dla sądu oczywiste i pewne (co wynika z ustaleń faktycznych), że utrata zdolności sądowej przez stronę jest trwała, nieodwracalna (definitywna), wtedy kolejne zawieszanie postępowania po to tylko, aby niezwłocznie je umorzyć, jest zupełnie zbędne. Nie można zapomnieć, że już w 2016 r. w odniesieniu do Spółki ustanowiono kuratora w celu niezwłocznego powołania jej organów. Z kolei na wezwanie sądu czy Spółka prowadzi działalność i

czy ma majątek (skutecznie doręczone) nie udzielono odpowiedzi. W tym stanie faktycznym zaskarżone czynności Sądu Apelacyjnego nie wypełniają przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem wykreślenie z Rejestru Przedsiębiorców oznacza zakończenie bytu prawnego osoby prawnej, skutkujące następczą utratą zdolności sądowej, gdyż nie ma innego podmiotu (następcy prawnego), który mógłby przejąć aktywa i pasywa spółki (zob. także postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 marca 2019 r., I FSK (...), LEX nr 2631598).

Z tych przyczyn orzeczono w myśl art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.